

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000696821

Datum

27 november 2023

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

EZK, VWS, OCW, JenV,
Defensie

Bijlage(n)

4

Aan
Van

Minister van BZK

[Redacted]

nota

Voortgang verduurzaming utiliteitsbouw

Aanleiding

Via de aanpak voor verduurzaming van de utiliteitsbouw wordt naar verwachting ongeveer eenderde van de CO₂-reductieopgave voor 2030 in de gebouwde omgeving bereikt. In de voortgangsbrief over het Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving (PVGGO), die ieder jaar in Q2 naar de Tweede Kamer wordt verstuurd, wordt de voortgang op hoofdlijnen toegelicht. Aanvullend daaraan wordt de Kamer jaarlijks in Q4 meer gedetailleerd op de hoogte gesteld van de voortgang in de utiliteitsbouw. Zie bijgaande de Q4-brief van dit jaar. Onderdeel hiervan maakt ook uit hoe het staat met de normeringsvoorstellen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- de Kamerbrief te ondertekenen;
- hierin aan te kondigen dat we een aangepast voorstel voor de uitfasering van de slechtst presterende gebouwen uit zullen werken.

Kern

- In de Kamerbrief staat beschreven dat uit de KEV 2023 blijkt dat de doelen voor de gebouwde omgeving, en daarmee voor de utiliteitsbouw, binnen bereik liggen met instrumenten die nu geschetst zijn, mits alles meezit.
- Er wordt daarnaast toegelicht wat de progressie is in de naleving van de label C verplichting voor kantoren. Deze progressie is aanzienlijk, maar er is nog meer versnelling nodig. Nog steeds heeft 30% geen label en bij 10% is het label D of slechter.
- Tot slot wordt aangekondigd dat we de eerder aangekondigde minimale energieprestatie-eisen voor winkels, logiesgebouwen en bijeenkomstgebouwen in 2030 in plaats van in twee stappen nu in 1 stap willen introduceren.

Toelichting

Anders omgaan met normering voor minimale energieprestatie-eisen

In het voorjaar zijn in een brief over de voorjaarsbesluitvorming ten aanzien van het Klimaatpakket aanvullende maatregelen aangekondigd om de CO₂-doelstellingen in 2030 te kunnen halen. De invoering van minimale energieprestatie-eisen van 15% van de gebouwen per 2027 en de aanscherping

met 10% in 2030 was daar onderdeel van. Dit voorstel vormde een nadere uitwerking van hetgeen hierover al was aangekondigd in het Programma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving. Drie met elkaar samenhangende ontwikkelingen maken een eerste stap in de normering per 2027 lastig haalbaar:

1. Het tragere verloop van de onderhandelingen over de EPBD IV;
2. De termijnen voor het wetgevingstraject die hierdoor inmiddels onhaalbaar zijn voor inwerkingtreding per 2027;
3. Draagvlak in de markt voor de invoering op deze korte termijn.

We stellen daarom voor een wetsvoorstel uit te werken gericht op het per 1 januari 2030 minimale energieprestatie-eisen te stellen, waarmee 25% van de slechtst presterende gebouwen¹ uitgefaseerd worden. En de tussenstap met 15% in 2027 te laten vallen, omdat deze niet meer haalbaar is.

De ambitie van uitfaseren van de 25% slechts presterende gebouwen in 2030 is voor deze specifieke gebouwfuncties binnen de utiliteitsbouw ambitieuzer dan hetgeen nu in het onderhandelingsakkoord over de EPBD is afgesproken, maar in lijn met hetgeen eerder is afgesproken in het PVGO en in het kader van de voorjaarsnotabesluitvorming om de CO₂-reductiedoelstelling voor de gebouwde omgeving te kunnen halen, en waarin van professionele gebouweigenaren meer tempo wordt gevraagd dan van woningeigenaren.

Voor het maatschappelijk vastgoed (de gebouwfuncties zorg, onderwijs, sport en cel), volgen we zoals ook in de brief over de voorjaarsnota is aangekondigd het uitfaseringstempo van de EPBD IV.

Politieke context

De Tweede Kamer vroeg in recente debatten en Kamervragen onder andere aandacht voor scholen en meer middelen in de DUMAVA-subsidieregeling, aandacht voor de implementatie van LED in overheidsgebouwen en openbare verlichting en aandacht voor handhaving label C plicht bij kantoren.

Financiële/juridische overwegingen

In de Kamerbrief zijn geen financiële overwegingen meegegeven. We bereiden voor de Voorjaarsbesluitvorming nog fiches voor over de uitwerking van een financieel instrument en een programmatische aanpak voor maatschappelijk vastgoed en een fiche over handhavingskosten van nieuwe regelgeving.

Krachtenveld

De Kamerbrief is ambtelijk afgestemd met de vakdepartementen rondom maatschappelijk vastgoed. De Minister voor Klimaat en Energie is akkoord met de Kamerbrief.

Strategie

nvt

Uitvoering

nvt

Communicatie

---

¹ Dit percentage komt voor deze gebruiksfuncties gemiddeld overeen met gebouwen met de huidige energielabels G, F, E en D

Er zijn drie factsheets gemaakt die de boodschap ondersteunen. Daarnaast wordt er een nieuwsbericht gemaakt.

Onze referentie
2023-0000696821

Datum
27 november 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Voortgang Verduurzaming Utiliteitsbouw	